

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 45. — ŠTEV. 45.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 24, 1930. — PONDELJEK, 24. FEBRUARJA 1930.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

DVANAJSTA OBLETNICA RUSKE RDEČE ARMADE

RUSKI VODITELJI SVARE NAROD PRED VOJNIMI NAČRTI INOZEMSTVA

Rusija mora biti vedno pripravljena, ker jo ogrožajo od vseh strani. — Mednarodni kapital ni bil Rusiji še nikdar tako sovražen kot je v sedanjem času. — Vojaški voditelji so prepričani, da preti deželi nova zavezniška intervencija.

MOSKVA, Rusija, 23. februarja. — Danes so po vsej Rusiji praznovali dvanajsto obletnico stvorenja rdeče armade.

Vsi časopisi in vsi govorniki so se strinjali v mnenju, da preti i zinozemstva Rusiji velika nevarnost.

Vojni komisar Vorošilov je izdal manifest, v katerem pravi, — da izza konca državljanke vojne niso bili imperijalisti in kapitalisti nikdar tako delavni kot so sedaj ter da si vsi neumorno prizadevajo zadati Rusiji smrtonosni udarec.

Imperijalisti, navadni fašisti, socialistični fašisti in ruski beli gardisti se pripravljajo na oboren napad proti vladi proletarske diktature. V vseh kapitalističnih deželah se je začela divja protisovjetska kampanja. Ob ruski revolucionarni narod buita celo morje laži, obrekovanj, izzivanj, ponarejenih dokumentov in sabotaže. Nobeno sredstvo jim ni preumazano, samo da bi nam škodovali.

V istem zemu so govorili tudi drugi sovjetski veljaki, med njimi general Budenij in predsednik velikega gospodarskega sveta, Kubičev.

Nekateri so označili londonsko mornariško konferenco kot kinko za vojaške zveze in pogodbe, ki so v prvi vrsti naperjene proti sovjetski Rusiji.

Dnevnik "Pravda" je objavil članek, v katerem pravi:

— Papež in škof iz Canterbury sta se izkazala kot največja sovražnika sovjetrov s tem, da sta pozvala vse kristijane, naj molijo za žrtve verskega preganjanja v Rusiji. Zastopniki Kristusa na zemlji, sveta Terezija, berlinski in pariški ponarejevalci ruskega denarja, banditi v duhovniški in lajiški obleki, vse to je začelo mobilizirati proti prvi proletarski državi.

Po vsej Rusiji so se vrstile velike skupščine, na katerih so govorniki pozivali prebivalstvo k slogi in vztrajnosti.

TRAGEDIJA V ARKTIKU ZAKLJUČENA

Neustrašeni ruski zrakoplovec je privadel trupli polarnih raziskovalcev Eielsona in Borlanda na motorno ladjo "Nanuk".

NORTH CAPE, Sibirija, 22. februarja. — Daily Telegraph je dobil poročilo, da so v Olomucu arretirali dva korporala in sedem navadnih vojakov, ker so baje širili v čehoslovaški armadi komunistično propagando. Vsi arretirani so Slovaki.

POLET ZEPPELINA V JUŽNO AMERIKO

FRIEDRICHSHAFEN, Nemčija, 23. februarja. — Ko bodo zračno ladjo "Graf Zeppelin" tekom zime popolnoma prenovili, bo pričela s koncem prihodnjega meseca zopet s svojimi poleti.

Izprva namerava vprizoriti le par manjših poletov do Severnega rta in Spicbergov ter odprtih razvrezov, da se v Švico. Meseca maja pa bo Mr. Eckener obiskal s svojo vodiljivo ladjo Južno Ameriko.

Težavne naloge, da spravi trupli na motorno ladjo "Nanuk", ki je zamrznjena v tukajšnjem pristanišču, se je lotil ruski letalec Slipenov.

Dasi je kazal topomer petdeset stopanj pod ničlo, se mu je drzno podjetje izborno posrečilo.

SEN. NORRIS ZAHTEVA PREISKAVO

Po njegovem mnenju so politični razlogi odgovorni za neizvedbo suhaških postav in osennajstega amendmenta.

WASHINGTON, D. C., 22. februarja. — Predsednik senatnega justičnega odbora, Norris, je izjavil danes, da so odbor v pondeljek zopet začeli pečati z njegovo resolucijo glede izvedbe prohibicijskih postav.

Norris, ki je odločen nasprotnik prohibicije, je rekel pozneje časnim poročevalcem, da ima na razpolago ogromno množino dokazilnega materiala glede razmer v Bostonu, Philadelphia, Chicagu, San Franciscu in drugih velikih mestih. Dokler bo postava s politiko v zvezi, ni niti mislite na uspešno izvajanje. Ločiti politiko od postave je pa izredno težko, ker je v nepostavni trgovini z žganjem toliko dejavnih.

Zaenkrat je vse odvijalo od predsednika Hooverja. Na mah bi se vse spremeno, kakor hitro bi predsednik izjavil, da pri bodočih imenovanjih v prohibicijski službi ne bo vpošteval priporočil svojih političnih pristašev.

Norrisov dokazilni material je bil na prohibicijske uradnike ter priča na vladu vsepostopno korupcija v največji meri.

DVANAJSTA ŽRTEV EKS-PLOZIJE

V St. Elisabeth Hospital, Elisabeth, N. J., je umrl včeraj Paul Campione na posledicah opelkin, ki jih je dobil pri eksploziji v Bayway rafineriji v Linden, N. J.

To je že dvanajsta žrtev omenjene katastrofe.

Nad petdeset moških se nahaja še vedno v bolnišnicah. Zdravniki imajo le malo upanja, da bili jih rešili. Nekateri med njimi bodo slepi vse življenje. Rafinerija je bila last Standard Oil Company.

PREISKUŠNJA REŠEVALCEV

Na Birmingham University v Angliji imajo poseben oddelok, na katerem včivajo moštvo za reševalno delo v premogovnikih. Na sliki vidite aparat, s katerim merijo potrošeno energijo reševalca.

ZAGONETEN UMOR NA PARNIKU

Romunskega potnika iz Youngstowna so našli zaklanega na parniku "America". — O storilcu ni nobenega sledu.

PLYMOUTH, Anglija, 22. februarja. — Na parniku "America" ki je last United States Lines ter je danes dosegel sem, se je pripeljal skrivnosten umor. V četrtek so našli potnika tretjega razreda Johna Ritua umorjenega. V vratu mu je bil dolg cevijarski nož. M. Žak je bil cevijar po poklicu ter je delal v Youngstownu, Ohio. Kol začetkom vožnje se je pritožil pri kapitanu, da ga zalezujejo in mu strežejo po življenju. Kapitan je smatral mož za nekoliko slaboučnega ter se ni briral za njegovo pritožbo.

YOUNGSTOWN, O., 22. februarja. — John Ritia, katerega so našli na parniku "America" umorjenega, je bil zaposlen pri tukajšnji Sheet and Tube Company. Prejšnji teden je nečadoma odšel, ne da bi zahteval od kompanije svoj zasluzek. Stanoval je pri svoje lastnički Christopherji, ki je rekel, da se dal pred dobrim mesecem zavaroval za večjo vsoto denarja ter da je izstavil vili polico na ime svoje žene, ki živi na Romunskem.

DIJAKI OTVORILI
"SPEAKEASY"

KANSAS CITY, Mo., 23. februarja. — Stirje dijaki v starosti od trimajstih do šestnajstih let, so vprizorili poslovne, da otvori butlegarsko trgovino, — pravi neko policijsko poročilo. Za neko plakatno steno so otvorili "speakeasy" z žganjem in drugimi opojnimi pijačami, katere so ukradli iz kleti neke stanovanjske hiše. Fantje so izjavili, da so uveljavili z dobičkom trgovine kupovat kendi ter vstopnice za filmska gledišča.

DEMONSTRACIJE BREZPOSELNH

Chikaški policisti so krepelci pregnali demonstrante ter v prevezli navdušenju pretepli tudi par občinskih mož.

CHICAGO, Ill., 22. februarja. — Včeraj se je zbral pred občinsko hišo nad dvesto brezposelnih, ki so skušali vprizoriti demonstracijo. Njihova voditeljica je bila devetnajstletna Lydia Okin, ki je prisluhnila v New Yorku, ki je bila prilast veliko množino strupa ter umoril pažnika Henry G. Gawa. Nato je bil zaposlen na ravnih parnikih ter se je klatil po vsem svetu.

DETROIT, Mich., 22. februarja. — Detektivi so odvedli danes proti New Yorku Jamesa Bakeren, ki pravi, da ima na vesti devet umorov.

Ko je bil zaposlen v Guggenheimovem laboratoriju v New Yorku si je

baje prilast veliko množino strupa ter umoril pažnika Henry G. Gawa. Nato je bil zaposlen na ravnih parnikih ter se je klatil po vsem svetu.

Pri raznih prilikah je baje zastrupil osem oseb s tem, da jim je na mešal strupa v jed.

Sprva so bile njegove izjave precej neverjetne pozneje se je pa zapatel v taka protislovja, da so zmedli oblasti dvomiti celo o njegovih sodeležibih pri umoru omenjenega čuvanja.

Zdravnik pravijo, da je možak blazen ter da se skuša postavljati z dejanji, katerih ni nikdar izvršil.

Bakeren izjavlja, da je moril iz ravnosti, kako se bo žrtve obnašala, ko bo zaužila strup.

OBLASTI NE VERUJEJO PRAV
DOSTI KEMIKU, KI ZATRJUJE,
DA JE ZASTRUPLJ V ZADNJEM ČASU OSEM OSEB.

FRANCIJA
IMA KABINET

Novi kabinet ima v zbornicu 290 pristašev, borti se bo pa moral z močno oponicijo, kateri bo načeloval bivši min. predsednik Tardieu.

PARIZ, Francija, 22. februarja. — Včeraj je objavil Camille Chautemp, da se mu je posrečilo sestaviti ministrstvo, ki bo sledilo ministrstvu Tardieu-ja, katero je bilo v pondeljek izbravljeno.

Novi ministrski predsednik se bo podal v London na mornariško konferenco kot načelnik francoske delegacije. Novo ministrstvo tvoří skoraj izključno le člani levicarskih strank.

Izjemo tvori le zunanj minister Briand, ki pripada republikanskim socijalistom.

Novi kabinet kontrolira v zbornicu 290 glasov, toda borti se bo moral proti močni oponiciji, kateri načeluje bivši ministrski predsednik Tardieu in bivši mornariški minister Maginot.

Chautemp bo v torek razvrl pred zbornicu svoj program.

CILENSKI PODMORSKI ČOLNI ZAPUSTILI PANAMO

BALBOA, Panama, 20. februarja. — Trije čilenski podmorski čolni, na meši Simpson, Thomson in O'Brien so odpluli danes proti Valparaiso, potem ko so bili tukaj dešeti dni po dolgem potovanju iz Plymouth, Anglija. Podmorski čolni, ki imajo izključno posadko, so najnovije dodatek čilenski mornariči ter bodo najbrž izgubili angleška imena, kakorhitro bodo dospeli v Valparaiso.

VELIKODUŠNI MUSSOLINI

RIM, Italija, 21. februarja. — Nu

Liparsko otoče je bil izbran za dobro treh občinski odbornik južnotirolskega mesta Bozena, dr. Joseph Kleiner. Včeraj ga je pa Mussolini nenadoma pomilil. Tudi raznimi drugimi tirolskimi velikimi je sprejel kazni. Nekateri smatrajo to

dejanje za posledico posvetovanj

med Mussolinijem in avstrijskim

kanclerjem Schobrom.

GLAVNI DETEKTIK
KOT "GRAFTER"

QUEBEC, Canada, 23. februarja. — Glavnegra detektiva Laureta Lacasse-a so arretirali ter postavili pod

jamščino petih tisoč dolarjev do

zasiljanja dne 27. februarja. Proti

nemu je bilo dvignjenih šest ob

tožb, radi sprejemanja podkupnine,

tatvine in oviranja justice.

VELIKE DOBICE

BERLIN, Nemčija, 20. februarja. — Krupove naprave, ki so ena največjih unijiskih naprav v Evropi, so ob

javile danes precej velike dobice,

kljub obratovanju v mirovnih časih.

ZAPLENJENA ANGLEŠKA LADJA

NEW LONDON, Conn., 23. februarja. — Obrežne straže so danes zaplenili neko angleško žganjarsko ladjo ter ameriški čoln, ki jo je spremljal. Obrežna straža je objavila, da je imela ladja na krovu nekako dva tisoč zabojev žganj pila. Angleška ladja je bila baje "Isabel H" in ameriški pomožni čoln se je baje imenoval "Mohawk". Zaplenjenje se je izvršilo na višini Montauk Point, L. I.

VIŠJI DAVEK ZA KAVO IN ČAJ

BERLIN, Nemčija, 23. februarja. — Kabinet je danes sprejel odredbo državnega ministrstva, naj se z dne

5. marca zviša carino na kavo in čaj. Ministrstvo si obeta od tega po

večane izdatke, ki bodo prinesli državi nekako 47.000.000 mark. Ta

znesek bo seveda moralno nositi prebivalstvu Nemčije, predvsem delavskemu razredu, ki mora že itak nositi skoraj vsa davčna bremena države.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZ-
VRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN
LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo

v Italijo

<p

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemlj nedelj in praznikov.

Diplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bavovati po Money Order. Pri spremembni kraju naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivalšče naznani, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2875

DANITI SE JE ZAČELO...

Znani washingtonski dopisnik Clinton W. Gilbert poroča:

"V stališču senatorjev in poslancev, ki ga zavzemajo napram prohibicijskem vprašanju, je opaziti značilne izprememb."

Tega "čudeža" pa ni opaziti samo v Washingtonu, pač pa tudi po raznih drugih krajih.

Baš v zadnjih dneh se je pokazalo, da posvečajo prohibicijskemu vprašanju pozornost na mestih, kjer so ga dosedaj skoro popolnoma ignorirali.

Tako so naprimer nekatere ugledne dame, ki zavzemajo v družbi visoko stališče, odločno nastopile proti proti prohibicijski postavi.

Spoznavajo, kako te postave uničujejo družinsko življenje, kako izpodkopujejo zdravje mladine ter ustvarajo hinavščino in nezmravnost.

Pred kratkim so bile v Washingtonu ter so povedale gospodom v kongresu par takih resnic, da jih suhači ne bodo mogli tako zlepa ovreci.

Tukajšnji Union League Club, ki je znan po svojem konservativnem republikanstvu, je stavil svojim članom dvoje vprašanj: ali se zavzemajo za preklic osennmajstega amendmenta, ali pa priporočilo omiljenje Volstedove postave?

Ako bodo člani tako odgovorili kot jim velevata razum in sreč, bodo njihovi odgovori dalekosežnega pomena.

Celo najbolj konservativni republikane so prišli do prepričanja, da pomenjajo prohibicijске postave veliko nevarnost.

Nadvise značilne so bile besede poslancea Jamesa M. Becka iz Philadelphije, ki jih je izustil tekomp svojega govora v kongresu.

— Odpravimo že enkrat to nečuvano zimes slabosti in blaznosti, — je rekel. — Republikanska stranka ni bila zato rojena, da bi po osvoboditvi sučnjev vkovala svobodne ljudi v okove nestrpnosti.

Da je velika večina prebivalstva za modifikacijo suhaških postav, je razvidno tudi iz ogromne množine pisem, ki jih je dobil Beck po svojem govoru v kongresu.

Dvetindevetdeset odstotkov teh piscev se je zavzel za preklic osennmajstega amendmenta oziroma za modifikacijo Volsteadove postave.

Sedanji kongres, v katerem sta dve tretini suhačev — kolikor pride njihovo glasovanje vpoštev — ne bo ničesar storil v tem oziru.

Značilno je pa dejstvo, ki ga omenja dopisnik Clinton W. Gilbert, namreč, da je opaziti v stališču senatorjev in poslancev, ki ga zavzemajo napram prohibicijskemu vprašanju, važne izprememb.

PETER ZGAGA je precej stanoviten, kar

ga pa ni oviralo, da se je preselil v Slovensko-Ameriški Koledar za leto 1930. Nasipal je par črtic iz svojega življenja in svojo resnično sliko objavil. Koledar z njegovo sliko vred (ki je po zatrdirilu neke zlobne rojakinje sama tega denarja vredna) stane 50c. — Knjigarna "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Dopisi.

Claridge, Pa.

dela s skrenim časom od 2 do 3 dni v tednu. Nekatere tavarne pa še delave odpuščajo, neozirajo se, kako bo ubogi oče preživel svojo družino. Zato se pa tativne, ropi in uboji na dnevnem redu in če bi hotel o teh poročati, bi bil Glas Naroda premajhen.

Dela se boj počasi od 2 do 4 dni na teden po majnah, kar se pa tiči fabrik v naši okolici, kjer so delali večinoma mladi ljudje, so bili po večini odslovjeni za nedoločen čas. Veliko je tudi mladih fantov, ki so delali v Detroit, Mich., zadnjih par let. Sedaj so skoro vsi doma na počitnicah. Nekateri so šli v vojaški stan in tam so preskrbljeni za tri leta, če ne več z delom in drugim, kar jim treba.

Lansketo leto novembra meseca je zadebla nesreča našega dobro znega Slovenca Nikolaja Znidarsiča. Zadel ga je mrtvoud na desni strani in ni mogel, dolgo časa govoriti, skoraj 3 tedne. Sedaj je toliko boljši, da vsaj lahko govoril in se mu počasi na boljušec obrača. Nahaja se v Greensburg County bolnišnicu, se sedaj. Želim mu skorajšnega okrejanja in da se povrne kmalu načaj domov med nas. On je še toliko srečen, da se nahaja v tredruštvih, katere po bratsko skrbijo zanj in mu plačujejo bojniško podporo.

Casi se tako spreminja. Vršijo se razoroževalne konference, pogoste ekspedicije na Severni in Južni tečaj, kjer iščijo nov svet, kamor bi ljudi naselili in vrše se večni prepriči med obstoječimi vladami Vzhodnega Rusija, ki ima samo sovražnike okoli in okoli sebe. V Washingtonu se prepričajo zavoljo prohibicije. Nekateri hočajo zavreči 18. amendment, suhači pa zavrečajo vsako leto več za izvedbo prohibicije in trošijo državni denar Jaz bi jim stavil predlog, da naj bi plačali za prohibicijo tisti, kateri jo v resnici žele, pa bi bilo kmalu prohibicije konec.

Svoječasno so razpisali nagrado, ki bi se ovrglo 18. amendment Jaz se skoro bojim, če bi jo dobil s tem dopisom.

Prhibicija ima tudi svoje slabe posledice. Ameriški zdravniki pravijo, da je 95 odstotkov ameriske mladine slabovidne, zato, ker pijejo munshine, če ga pa nič ne pijejo, pa izgubi svoje zobe že v zgodnji mladosti.

Jaz poznam več mladih fantov, ki so zgubili svoje zobe pred 20. letom življenja in ti so tisti, ki ne okušajo nobene očnjue pičice.

Kaj bo neki z Ameriko v prihodnjih vojnih, ker bomo imeli toliko slabovidnih mladeničev. Mogče ne bo treba nobenih pusk v prihodnjih vojnih, ampak bodo samo iz zraka metali smrtonosne bombe in pri tem ne bo treba tako napenjati oči.

Jaz se ukvarjam se vedno s trgovinom že od leta 1907 naprej in sedaj sem se namenil, da bi jo prodal, če bi kupela dobil takoj. Imam 9 otrok, 6 sinov in 3 hčere. 2 sinova in 2 hčeri so že stopili v zakonski stan. 3 fentje hodojo sami v šolo. Sin Anton poseča college v Pittsburghu in bo graduiral letos spomlad. če bo vse po sreči. Uči se za mašinstva in ima tako težaven tečaj. Mora se učiti osem ur po dnevi in 10 ur po noči. Ko je bil zadnjih doma, mi je rekel: — Ko bi naprek vedel, kaj bom vse moral prestati, bi se ne bil nikoli lotil. Rekel je, da je zadnjetele najbolj naporno. Zraven tega je pa moraligrati nogomet. To je tudi tako nevarna igra. Ko so jo igrali lanske jesen v Clevelandu, si je 2 rebr zlomil. Potem ni igral nogometne igre 5 tednov in čez 5 tednov so mu vstavili aluminijaste plošče, nakar je mogel zopet igrat. S tem je prišel malo ceneje skozi šolo.

Ima eno to dobro lastnost, da se lahko uči in mu vsaj učenje ne dela toliko nadlog. Sedaj sem pa več napisal kot sem mislil da bom, ko sem začel pisati. Posdravim vse Slovence v Ameriki in se posebno Claridžane ter jim želim veliko napredka.

Glas Narodu in Petru Zgagi želim, da bi se oženil in predpusti da bi naredil veliko ohjet, ki bi traja 3 dni.

Anton Yerina.

Detroit, Mich.

Tudi jaz se oprimem občaja, katerega ima še večino dopisnikov, in pričenem z delavskimi razmerami, katere so pa tu 100% pod normalo. Pod nikakim pogojem ni mogoče dela dobiti, kajti na tisoče delavcev je pred tovarnami in prisijo delo, pa zmanj. Srečen je, kdo ima

IZSLEDITEV ZLOČINCEV

IZSLEDITEV ZLOČINCEV

Tako zvana znanstvena policija je doživelj zadnje čase dva poraza, oba v Pariz. Prvi se nanaša na afro krojača Almazova, obdolžnega umora knjigovodje Rigaudina. Proti otožencu ni točnih dokazov, jemveč samo izpovedi nekaterih prič, med katerimi so tudi fanti, ki ne morejo služiti sodišču z podajo kazenskega postopanja. Policija je sicer zbrala nekaj materiala s pomočjo mikro-kopra in kemične analize, toda Almazov je toži, da je ravnala z njim nezakonito in del javnosti je prepričan, da ima mož prav.

V drugem primeru gre za nedavno končano Philipponnetovo afro. Philipponnet je ustrežil lani v septembru sodnega izvedenca Baylea, šefa znanstvenega oddelka pariške police, ker je izjavil, da ni pri zdravi pameti Bayle, učenjak svetovnega slovesa, je bil pozvan kot sodni izvedenec v malenkostnem sporu Philipponnetu z njegovim hišnim gospodarjem. Philipponnet je tožil gospodarja, da je potvoril najemninsko pogodbo. Prvi izvedenec je bil potvrdil podril. Bayle, pozvan kot protiekspert, da se je podal, da je zadnjega trdil, da se je Bayle vedoma motil, da mu je vedoma storil krivico in da ga je zato ustrelil. Obsojen je bil na dosmrtno ječo, toda jedro spora ostane najbrž zagonetka.

Takih primerov zmejnosti sodnih in policijskih izvedencev bi lahko navedli celo vrsto. Z druge strani bi pa lahko navedli mnogo primerov, ki je policija s pomočjo nezgraličnejših metod pojavila zločine, katerih bi izgoljil psihološkim potom ne mogel pojasnit niti najbržestji um Sherlocka Holmsa. V vsakem večjem mestu ima zdaj policija moderno urejen mikroskopni, kemični in radiografski laboratori. V tem pogledu je Francija daleč za Nemčijo, pač pa lahko pohvali nekaterimi slavnimi imeni, ki so postala v tej znanstveni stroki klasična. Naj omenimo samo Bertillon in Balthazarja v Parizu ter Lucasagnea in Locarda v Lyonu. Za oceno identificacijske službe volja splošno Bertillon. Mož je bil navaden pisar parlirske prefekture in nekoga dne nujno prišel na mesto na misel porabiti izsledke antropometričnega merjenja za ustanovitev arhiva zločinov in znakov. Na temelju svojih arhivov je Bertillon zelo hitro pojasnil več zamotanih zločinov in storil tudi toliko-važnih uslug, da so le oblasti vedno pogostejše obravljale.

Takoj se je začela razvojna vpoštevati, da bo lahko vpoštevati druge vpoštevate, kajti je začela pripovedovati, da ni videla svojega sina že več let in ga je smatrala že za mrtevga. Sedaj pa ga je bila opazila na platnu, med potnikami potopljene parnice, ki so jih bili rešili. Na njej je prošlo v počitničnem filmu, da je mogla videti se enkrat svojega sina.

Naslednji dan je bil v počitničnem filmu, da je mogla videti se enkrat svojega sina.

SESTNAJSTLETNA ORGANISTINJA.

V pariski notredamski katedrali so nastavili kot organistino 16-letno dekle, Renée Nisan, ki je bila v počitničnem filmu, da je mogla videti se enkrat svojega sina.

Skorogotovo bi z veseljem prepustil del tega bremena svojemu stričcu grof Hochbergom, pač pa je najbrž prešibak na njeni življenju.

Kot je namreč pokazala jzbida, ni v Jugoslaviji razen prestolonačnega, nihče usposobljen za sodelovanje.

Na njej je prošlo v počitničnem filmu, da je mogla videti se enkrat svojega sina.

Julij Cezar z JEKLENO ČELADO IN OVOJKAMI.

Jutri teden bo pustni terek. Zdaj pa le podvajajte, dekleta, katera se ne ni.

Kajti potem bo post, stičideset dolg post.

Le pomisi, ljubezni željava in žejna rojakinja: — S-T-I-R-I-D-E-S-T

— IZ-RO-DO-V-E-S-A-E-T

Njegova čast.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Ko je Vera matikala rokavice je Anton kramljil s Henricijem. Prisem pa ni izpustil Vere izpred oči. Kot tajno svetiljanje je slo semintja. Vera je čutila povsem odločno, da ni še nikdar občutila kaj takšega ob pogledu na moža. Brez volje se je udala temu času, kajti je smejala za hrbti ter vzkliknila pri tem nestekotrat:

— Ah, če bi imela le hčerko!

Seveda bi tudi ne dala nobenega sina za vse na svetu. Sedaj, ko so dorasli, je živelo le eno upanje v njenem srcu.

Fantje se bodo nekega dne poročili in ji privedli v hišo lepo hčerko. Nato pa bo prišel neki dan, ko bo lahko zibala malo vnučkinjo na koleni. To je bil njen tajni sen glede bodočnosti.

Bojna točka v njeni duši pa je bila majhna bolezen njenega najmlajšega. Trpež je več na tem, kot na sam. Najraje bi ga strašno razvadila ter ga vedno občutljivala. Feliks pa ni poslušal tega, ker mu je bilo mučno, če ga je kdo opozoril na to. Nobena stvar ga ni bolj bolela, kot če se je kdo otrjal nanj radi njegove noge.

V tej točki je bil preveč občutljiv, ravno ker ga je bolelo, kako zelo ga je pogosto ovirala ta bolezen.

Bilo je neke nedelje popoldne. Nedeljo popoldne so določili oče in sinovi ponavadi materi.

Karl Althoff je kadil v svojem kotičku zože in sinovi so uganjali svoje burke z materjo, ki jim je neumočno stregla.

Stemnilo se je.

Karl Althoff je odšel v gostilno, na svojo običajno mero, starejsa brata sta odšla navzgor, da se preobčete. Robert je hotel iti v klub n Antonia je pričakoval v gledišču Henrici. V zadnjem času je bil pogosto skupaj z konzulom in njegovo čeno. Bil je večkrat gost Henricija njegovi vili. Karl Althoff in Henrici sta bila dobra prijatelja in čeprav niso starši udeleževali velikih slovesnosti, so bili vendar sinovi v družabnih stikih in pogosto jih je sprejel Henrici.

Feliks je obsedel pri svoji materi v stanovanjski sobi. Njegov prizeten obraz je bil svetlo razsvetljen in njegova mati je na tihem zopazila, da je Feliks pravzaprav lep deček, ki prav nči ne zaostaja za svojimi bratoma. Ce bi ne bilo njegove nesrečne noge! Vzdihnila je na tiso predse!

(Dalje prihodnjic.)

PTICE SELIVKE

Razen jegulj in nekaterih drugih rib so ptice edina živa bitja, ki poznajo redne slitve. Se v 18. stoletju so mislili znanstveniki Linné, Curvier in drugi, da prezimujejo ptice na dnu rek, pod vodo, v ilovici in zakopane, kakor medved v brologu. Se leta 1824 je moral Janov v Londonu lastovice, potapljal pred znanstveniki v vodo, da pokaže, da imajo ptice svoja bivališča, voditevje, vozni red in slično. Letijo včasih zelo daleč: tako romajo kljunati iz Škotske v Južno Afriko in dvije raze iz Sibirije v Avstralijo. Polet nagona deluje pri teh potovanjih nedvomno tudi razum: ptice upoštevajo vremenske prilike, rastlinstvo in slično. Proge se v casin prelagajo, in jeseni, pri povratku, se navadno ne krijejo z onimi izpmadi. V Švici se poslužujejo ptice jate na poti čez Alpe ne Furškega in Graubündenskega prelaza, temveč najkrajšje, a zelo visoke in zelo skrite S. Gotharske poti. Ne delajo torej ovinkov. Občudovati moramo njih spremnost. A za našo znanost je najbolj žalostno, da res ne vemo, čemu se ptice letno selijo. Mraz že ne more biti vzrok, ker odhajajo brezgovnice in prepelice se v vročem avgustu. Tudi krma bi se našla pozimi: ličinke in jagode. Če hrepenejo ptice po solnicu, zakaj se potem vracajo v naše dežele kakor da sploh ne bi mogle ostati na jugu? Kdo nam pove, zakaj mora štorklja baš v Južno Afriko, dasi bi dobla dovolj žab tudi mnogo bliže: v Egiptu in Alžiru? Tudi v kletki odgojene ali celo rojene ptice selivke postanejo jeseni nemirne in bijejo s perutmi. Hočejo ven, k tovarišcam in na pot: obvladuje jih podedovan nagon, dasi imajo zadosti hrani v ujetništvu. Naša znanost samo ugiča. Večina ornitologov, ptičjeslov-

cev, je mnenja, da so nekoč gnali ledenski ptice proti jugu iz prvotne domovine. Ptice niso pozabile na njo: ko so ledenski pozneje skopnili, so se redno povrnile v staro deželo, da bi tu gnezidle in valje. Sedanje selivtne proge bi bile torej spomin na nekdanje geološke prevrte. A tudi ta domnevna srečuje na ugovore, na pr. pri angleških zoologih Cowardu in Shadovu. Kako bi mogla neštivilna pokolenja ptic ohraniti "spomin na staro domovino", katere niso nikoli videla? In če jim je tako prirastla k srcu, zakaj jo letno zapuščajo? Vsekakor smo že preboleli Wallaceove nazore, po katerih se selijo ptice "radi ugodenje množitve". Na poti se ponesrečijo milijoni ptic. Veter jih nosi in potaplja v ocean, ali zmrzujejo v sneženih metehih ali kar onemorejo. Grozovite prizore je pisec teh vrstic na pr. lani opazoval na otoku Hvaru, kjer so v polovici oktobra brez hrane opešale jate lastovic. Na kupih so ležale sredi ceste ali se človeku spuščale na ramo. Vse mačke so se preobjedle in tisoče ptic so dnevno pometali ribam v morje. Mar to vse pomnožuje lastovice? In slični prizori se dogajajo redno po najrazličnejših krajinah. Moskovski ornitolog Mensbier trdi, da "zleti od nas vsako jesen dva do trikrat več ptic, nego jih pride nazaj pomlad". Zato mislimo nekateri zoologi, kakor dr. Broox, da imajo selitve pred vsem namen razrediti ptice prebivalstvu. Smrt olajšuje življenje preostalim in, kakor vedno, se križajo koristi posameznika in množice. Potem bi bile selitve res peklenška iznajdba, pogodbava življenja s smrto... A kakor rečeno, so to le uigibanja in ni naša znanost zmogočna rešiti to veliko uganko.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsemi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

ro življenje. V svoji notranosti pa je skrivala nekaj, kar ji je bilo usojeno. Zelo rada bi imela nameč hčerko. Njena nežnost je zahtevala bitje, katero bi lahko poljuboval ter se mu dobirkalo.

Njeni veliki sinovi so se ji kmalu izmuznili iz rok, kakorhtro je skušala postati z njimi bolj nežna.

Po sodbi mladičev, so nameč smatrali za nemoško, če se pusti kdo negovati. Kmalu so nagažali materi na prešeren način, posebno Anton, ki je bil vedno najbolj divji. Napol smeje in napol jezna se jim je smejala za hrbti ter vzkliknila pri tem nestekotrat:

— Ah, če bi imela le hčerko!

Seveda bi tudi ne dala nobenega sina za vse na svetu. Sedaj, ko so dorasli, je živelo le eno upanje v njenem srcu.

Fantje se bodo nekega dne poročili in ji privedli v hišo lepo hčerko. Nato pa bo prišel neki dan, ko bo lahko zibala malo vnučkinjo na koleni. To je bil njen tajni sen glede bodočnosti.

Bojna točka v njeni duši pa je bila majhna bolezen njenega najmlajšega. Trpež je več na tem, kot na sam. Najraje bi ga strašno razvadila ter ga vedno občutljivala. Feliks pa ni poslušal tega, ker mu je bilo mučno, če ga je kdo otrjal nanj radi njegove noge.

V tej točki je bil preveč občutljiv, ravno ker ga je bolelo, kako zelo ga je pogosto ovirala ta bolezen.

Bilo je neke nedelje popoldne. Nedeljo popoldne so določili oče in sinovi ponavadi materi.

Karl Althoff je kadil v svojem kotičku zože in sinovi so uganjali svoje burke z materjo, ki jim je neumočno stregla.

Stemnilo se je.

Karl Althoff je odšel v gostilno, na svojo običajno mero, starejsa brata sta odšla navzgor, da se preobčete. Robert je hotel iti v klub n Antonia je pričakoval v gledišču Henrici. V zadnjem času je bil pogosto skupaj z konzulom in njegovo čeno. Bil je večkrat gost Henricija njegovi vili. Karl Althoff in Henrici sta bila dobra prijatelja in čeprav niso starši udeleževali velikih slovesnosti, so bili vendar sinovi v družabnih stikih in pogosto jih je sprejel Henrici.

Feliks je obsedel pri svoji materi v stanovanjski sobi. Njegov prizeten obraz je bil svetlo razsvetljen in njegova mati je na tihem zopazila, da je Feliks pravzaprav lep deček, ki prav nči ne zaostaja za svojimi bratoma. Ce bi ne bilo njegove nesrečne noge! Vzdihnila je na tiso predse!

— Z menoj moraš biti popustljiv, Albert! Jaz vem, da sem neznošna. Mislim, da sem nekoliko nervozna! Ne bodi hud!

Poletjil je ter pobögal kot bolno dete.

— Preveč se razburjaš, Vera. Ali nočeva odreči par veselic?

Vera pa je odločno znajala z glavo.

— Ne, mislim, da sem postala nervozna, ker sem bila predolgo doma. Kljub temu pa me vse veseli. Ne paži name, bo že minulo!

Ni pa minulo. Kot stalen nemir se je polastil njenega bistva in tekrat je bila srečna in zadovoljna, kadar je bila lahko skupaj z Antonom Althofom.

Henrici je končno vprašal zdravnika glede svoje žene. Ta mu je odredil mir in izpremembo zraka.

Vera pa se mu je smejala ter trdila, da bo itak izgubila svojo neružnost.

Dejanski je izgledala boljša, kadar si je prizadevala. Mojstrski se je znala obvladati iz strahu, da bo njen mož vztrajal pri tem, da jo odstrani z mesta. V njenih očeh pa je ležal vlažen, sanjav blesk, ki jo je npravil še doči lepo.

Njen mož pa je bil tako izključno prevzet od skri za njenom zdravju, da je bil slep za vse drugo. Ni zapazil temnih oblakov, ki so se zbrali nad njegovo srco.

* * *

Karl Althoff, oče Antonia, je bil lastnik precej velike tvornice za klobuke. Pred tridesetimi leti je prevezel tvornico od svojega očeta. Tako je obstajala le iz majhnega, trinadstropnega poslopja. Karl Althoff pa je imel zalo podjetnega duha ter oster trgovski pogled. Njegova žena, hčerka bogatega milarja, je prinesla v zakon precej veliko premoženje. S tem je privel povečavati svoje podjetje.

Tekom let je svoje podjetje vedno bolj izpopolnil. Danes pa je velenja njegova tvornica kot ena prvih v celini deželi in njegove izdelke so vse povsod radi sprejemali.

Tvorničko poslopje je obstajalo iz treh hiš ter novozgrajenega stanovanjskega poslopja.

V eni hiši so izdelovali slamnik, v drugi klobuke iz klobučevine in v tretji je bila prizemna za razpolaganje. V veliki, lepi stanovanjski hiši so tekem zadnjih desetih let uredili modno trgovino, ki je zadržala vse ženski svet L... z mlinčnimi klobukami.

Karl Althoff je vodila pri urediti svoje naprave naslednjina mesec. Imel je tri sinove, ki naj bi vstopili, potem ko bi se dosti naučili ter si ogledali svet, v njegovo podjetje. Bil je dober in skrben oče. Veroval je v pošteno razdelitev dela. Vsak njegovih sinov naj bi imel svoj poseben delokrog, za katerega bi moral prevzeti polno odgovornost. Valedi tega je določil naslednje:

Robert, najstarejši, naj bi vodil tovarno. Anton, drugi, razpošiljanje in Feliks, najmlajši, ki je še napelj vsled padca v mladosti, trgovino na drobno.

Ta uravnava se je izkazalo kot zelo umestna. Vsi trije bratje so tekmovali med seboj, da obdrže svoj oddelek na visini. Mesto da bi se prepričali med seboj, je bil vsak v svoji stroki na prvem mestu ter odgovoren za vse.

Podrobna trgovina je zavzemala pritličje ter prvo nadstropje stanovanjske hiše. V drugem nadstropju se je nahajalo stanovanje staršev in v tretjem nadstropju je bilo vse urejeno za tri brate. Tudi stanovanje staršev se je nahajala v tretjem nadstropju, ker so v drugem rezervirali par velikih, lepih sob za slovesnosti, ki so se vrstile sumpa-

Karl Althoff je bila znana ter priljubljena osebnost v L... Ne le raditev, ker je postal bogat mož, temveč predvsem raditev ker je izhajalo iz njega nekaj osvežujočega in bodilnega. Nosil je vedno oblike iz črnega blaga in na njegovi glavi, kjer so se nahajali že osveli, gosti lasje, je sedel vedno brezbenih cilindr.

To je spadal naravnost k vzdržanju njegovega trgovskega ugleda.

Njegovi trije sinovi so bili začetljive partie ter bi lahko prišli v vsako družino, kjer koli bi hoteli potrakti. Dosedaj pa ni hotel storiti se nikdo tega.

Robert je imel dvainštrideset let, Anton trideset in Feliks osemnajst.

Robert se je pečal v prostih urah sportom. Anton je imel, poleg poslov, le cno nagnenje, — namreč lepe ženske in Feliks se je pečal v svojem prostem času z literaturo. Ker je bil nekoliko pooblaščen na levih nogih, se je pri holi ponavadi posluževal palice. Včasih se je moral zadrlzati tega, kar je delalo veselje drugim, mladim ljudem.

Vsledtega je prišlo samoposebni, da se je dosti ukvarjal z literaturo. Ko je Robert igral tenis, veselil ali se pečal z drugimi telesnimi vapanji ter je Anton zasedoval lepe ženske, je sedel Feliks pri svojih knjigah.

Tudi po bistvu so bili trije bratje zelo različni, čeprav so trdno držali skupaj. Robert je bil nekoliko hladen. Anton prešeren in solnčev narave, dokler je bil Feliks tenkočuten, globoko občutljiv ter reseniran.

Karl Althoff je poznal v svojem obnašanju napram sinovem le eno pravilo: — Bodti prijatelj svojih otrok!

V družini ni bilo nikakega očetovskega tiranstva in nikakega suženjskega podrejanja pod očetovsko oblast. Njegova vzgoja je obstajala iz smotrenega in ljubezljivega vodstva. Jačil je njih voljo do udejstvovanja ter jim ni oporekal, kadar niso sigala z njegovimi nazori. Tako se je razvila med ocetom in sinovi kmalu pristna tovaršija.

Med temi štirimi je živila gospa Emilia Althoff nekoliko odloč-

POZOR, ROJAKI

In naslov na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina posla. Ne kažite toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročino ad direktno, ali pa pri enem sledčiu naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochvar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Gerin,
Frank Janesh, A. Saffit.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevčič,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.

CICERO, J. Fabian.

Joliet, A. Anzelc, Mary Bambic,
I. Zaletel, Joseph Hrovat.

ILLINOIS